

TEMATSKE MREŽE BRANITELJI

ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA UPUĆENOSTI BRANITELJSKE POPULACIJE O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU

Izradu dokumenta sufinancirala je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda u okviru projekta „Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost“.

ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA UPUĆENOSTI BRANITELJSKE POPULACIJE O DRUŠTVENOM PODUZETNIŠTVU

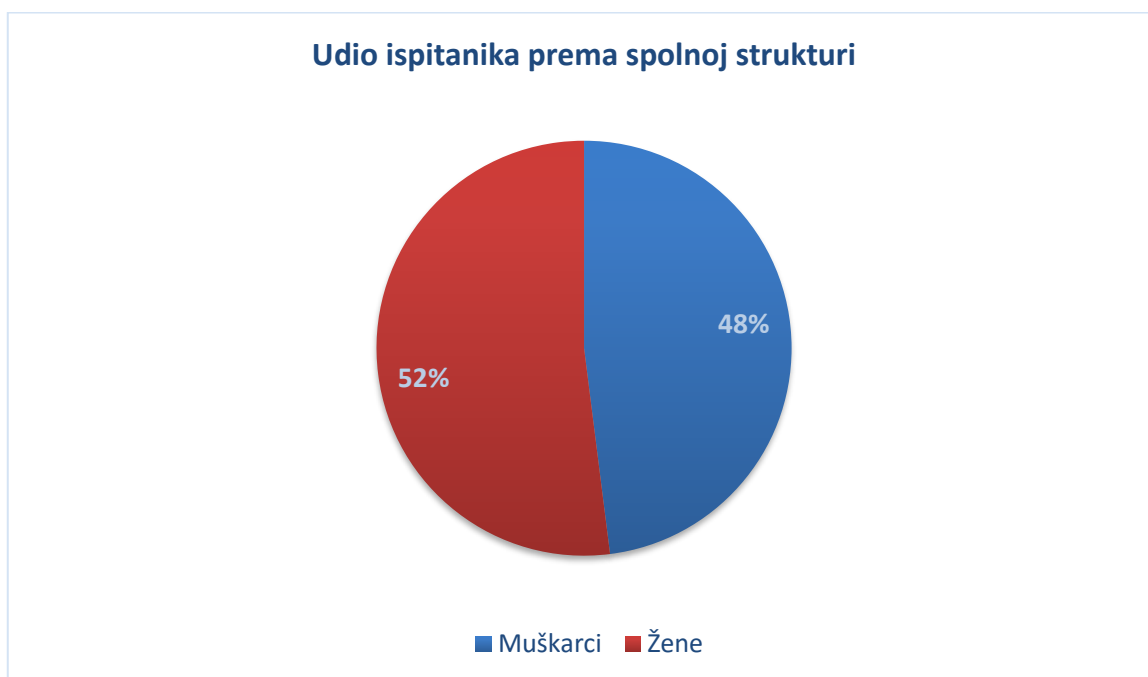
U sklopu projekta *Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost* čiji je nositelj Zbor udruga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP), provedeno je anketno istraživanje o upućenosti hrvatskih branitelja i osoba bliskih istima u temu društvenog poduzetništva. Projekt je sufinanciran sredstvima iz EU fondova.

Predviđeno vrijeme za ispunjavanje upitnika je bilo oko 10 minuta, a sudjelovanje u upitniku je bilo u potpunosti dobrovoljno i anonimno.

Istraživanje je provedeno tijekom svibnja 2021.g., na ukupno realiziranom uzorku od 300 ispitanika.

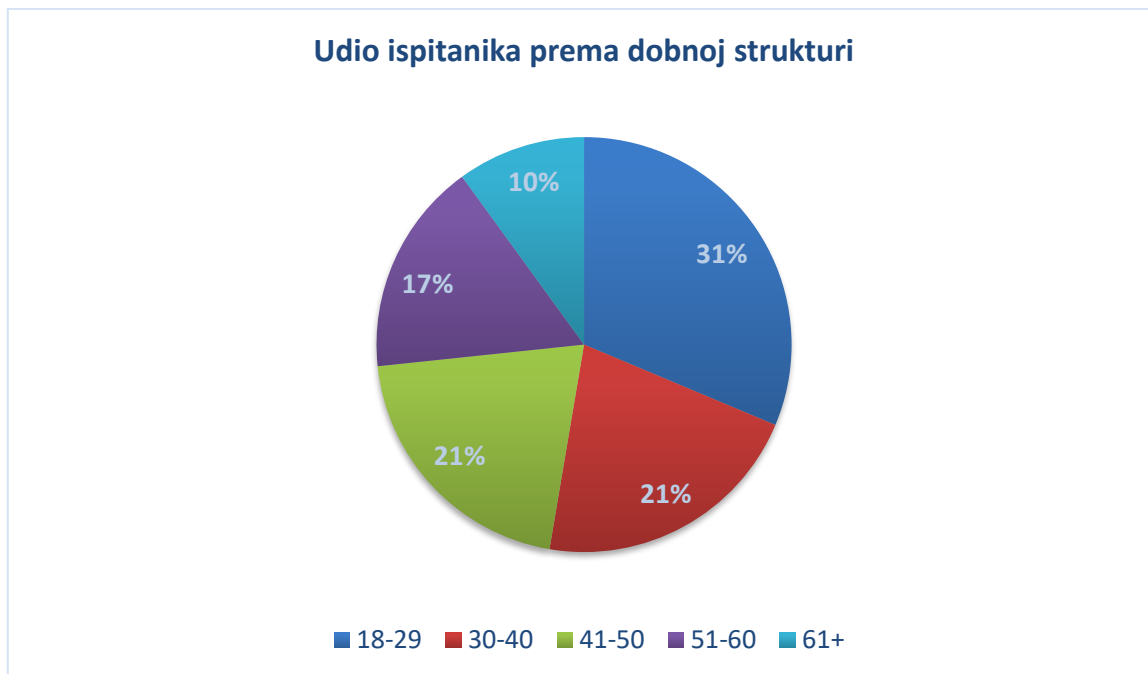
Prilog 1. ovom dokumentu je cjeloviti upitnik, a analiza rezultata dobivenih istraživanjem je u nastavku.

Udio ispitanika prema spolu iznosi 52% na strani žena i 48% na strani muškaraca što je u potpunosti u skladu sa spolnom strukturom populacije Republike Hrvatske¹.

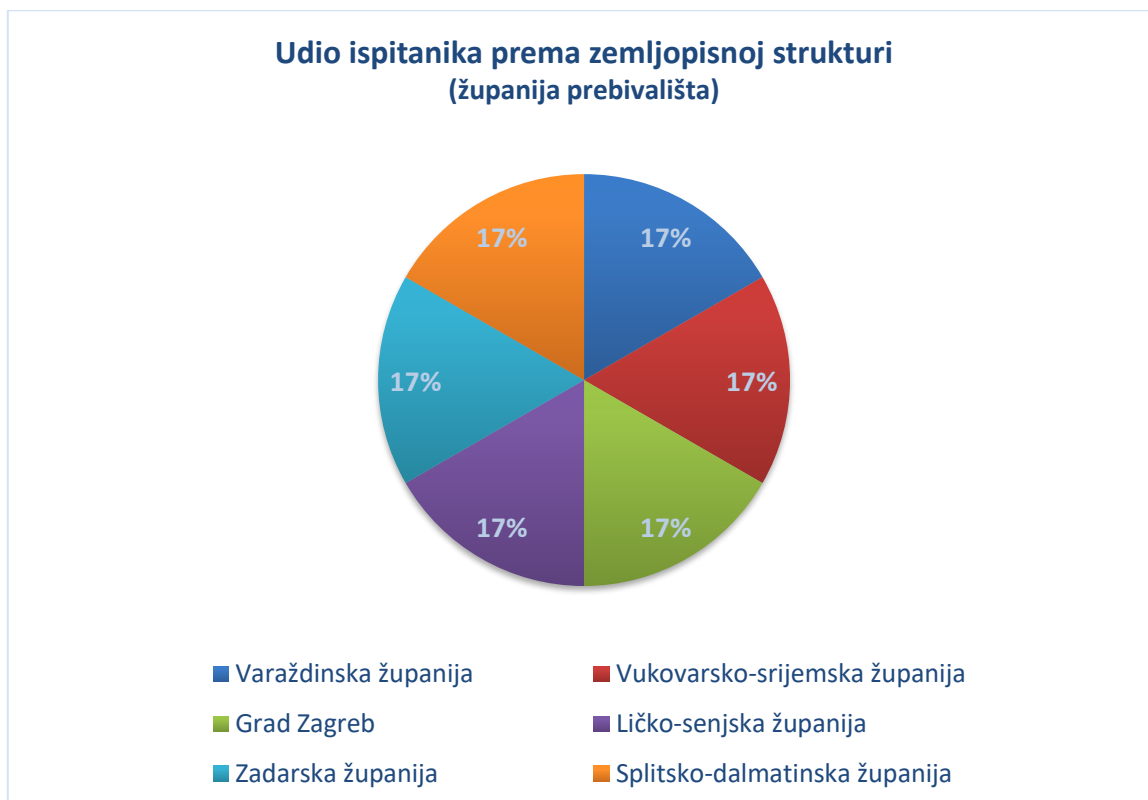

¹ Prema Procjenama stanovništva Državnog zavoda za statistiku za 2020.g.

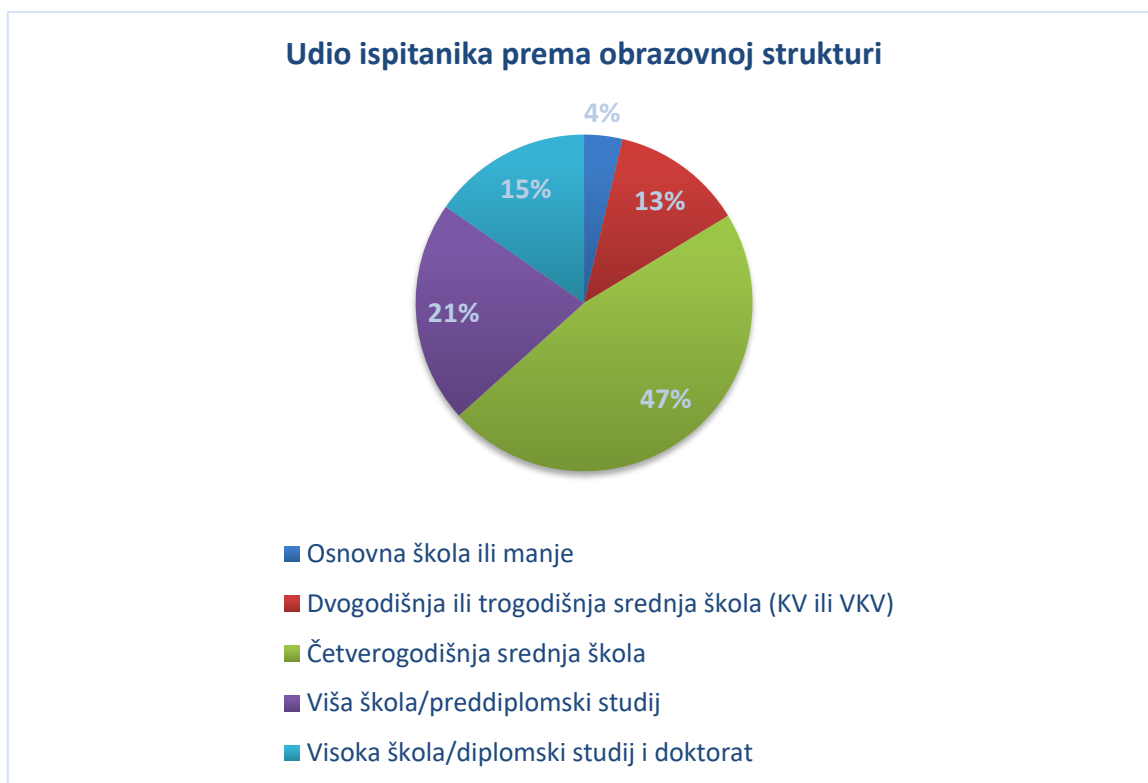
U anketi su sudjelovali punoljetni pojedinci, njih 52% u dobi do 40 godina i 48% sa 41 i više godina.

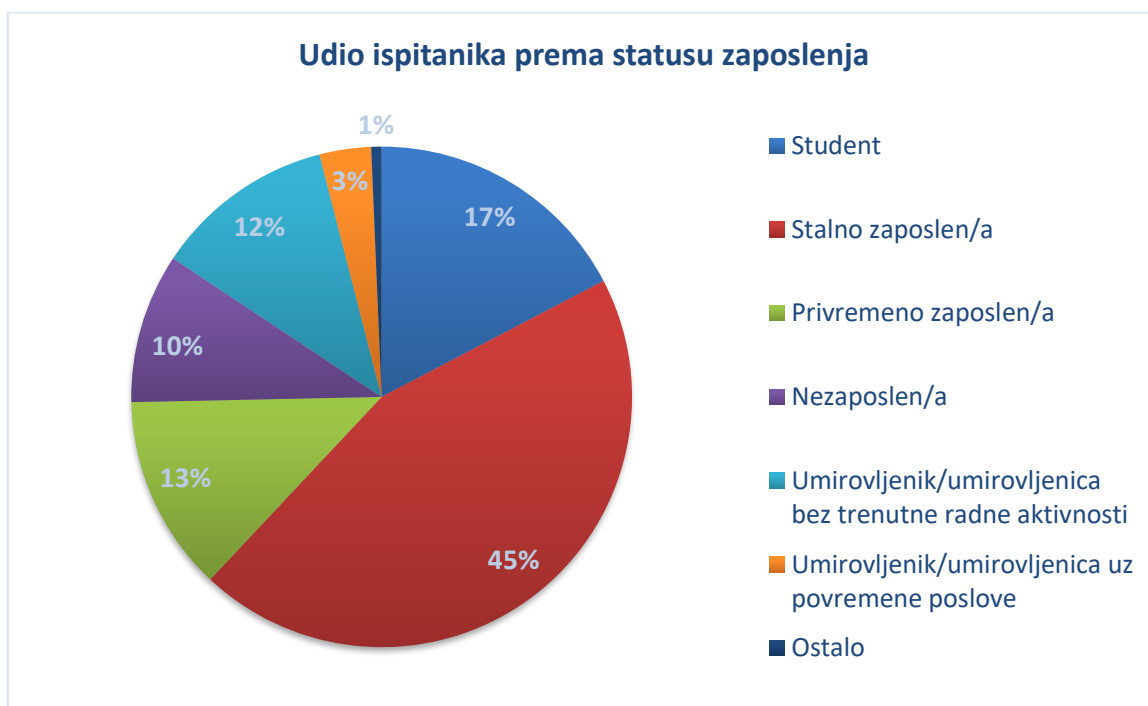
Prikupljeni odgovori u anketnom istraživanju jednako pokrivaju šest ključnih županija koje su odabrane sukladno projektnom zadatku.

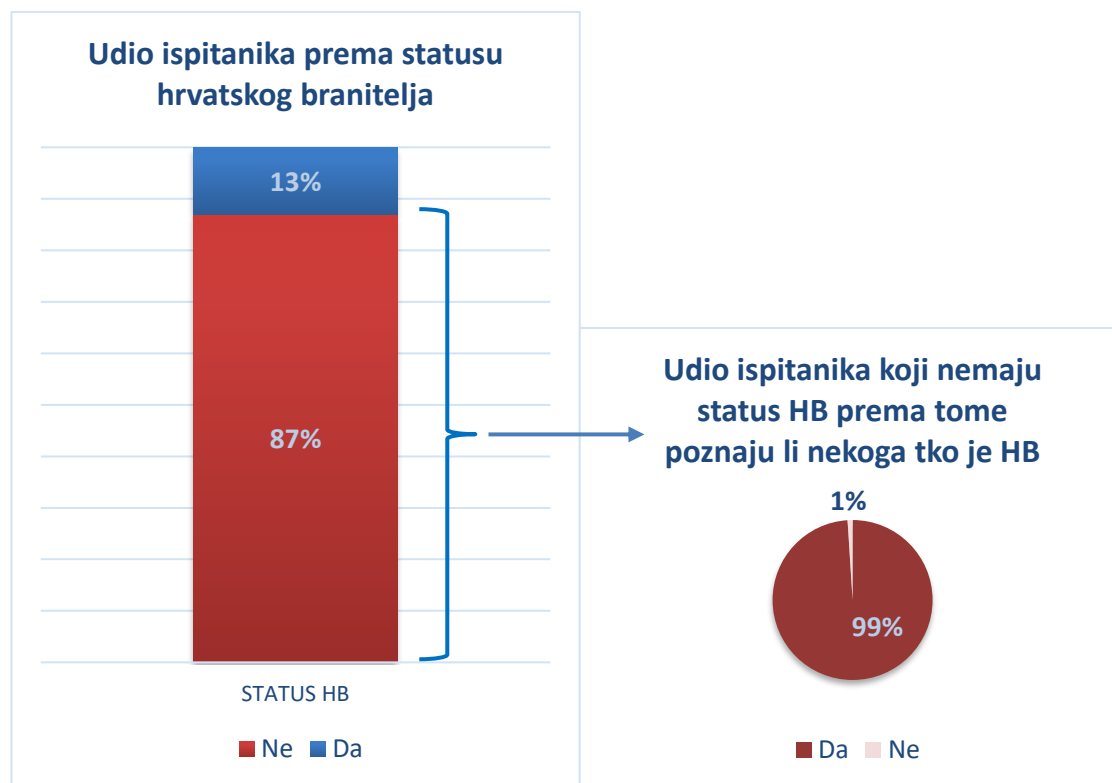
U obrazovnoj strukturi ispitanika, prevladava srednjoškolsko obrazovanje što je uobičajeno za anketna istraživanja. Udio visokoškolskog obrazovanja među ispitanicima iznosi 36%.

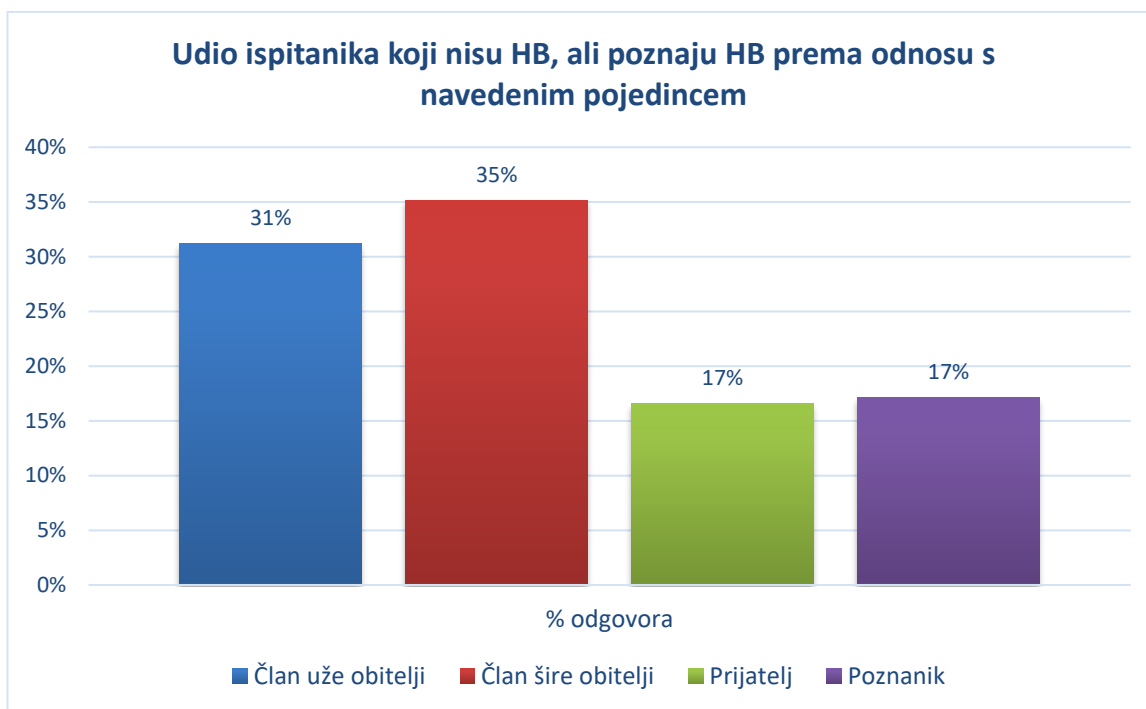
Prema statusu zaposlenja, ispitanici su u najvećoj mjeri zaposleni (stalno ili privremeno), a zatim slijedi skupina umirovljenih.

U istraživanju je sudjelovalo 13% pojedinaca koji imaju status hrvatskog branitelja (dalje u tekstu: HB). Od preostalih 87% pojedinaca, njih 99% je izjavilo kako nisu sami hrvatski branitelji, ali poznaju barem jednog HB (uža obitelj, šira obitelj, prijatelj, poznanik).

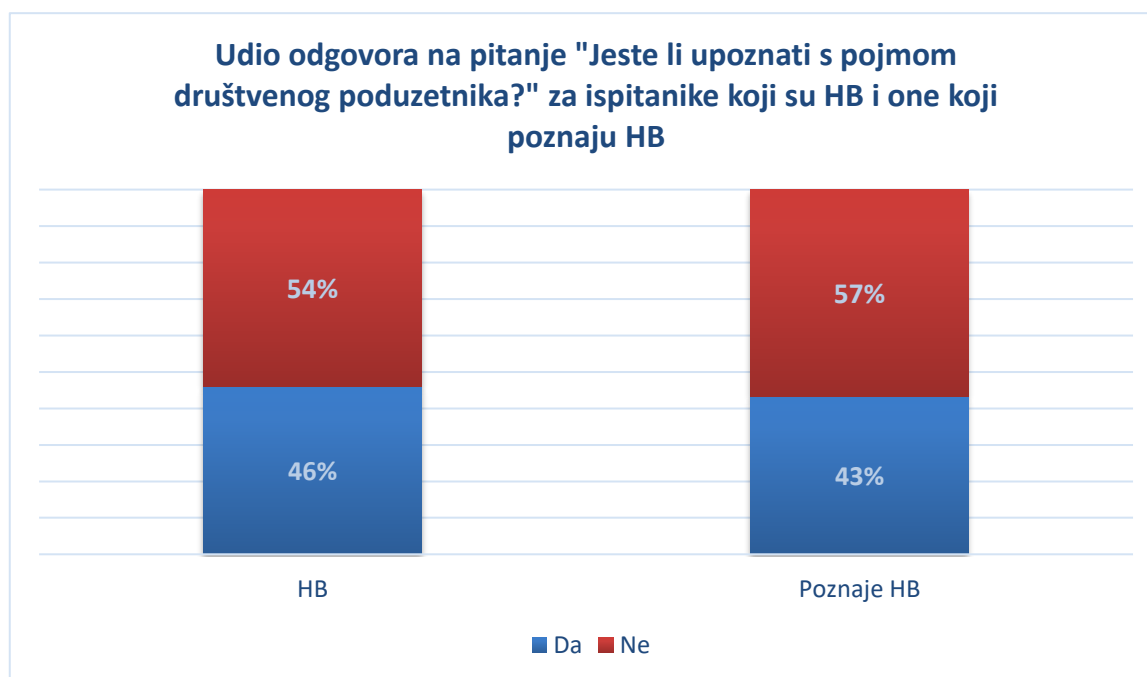

Svatko od ispitanika koji nisu sami branitelji, ali poznaju barem jednoga, su odgovorili na pitanje u kojem su odnosu sa spomenutim pojedincem/pojedincima. S obzirom da su bili mogući višestruki odgovori, svaki odgovor se zasebno brojao te je dodijeljen pripadajućoj skupini. Među odgovorima, sa 29% prednjači onaj da se radi o članu uže obitelji - otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga.

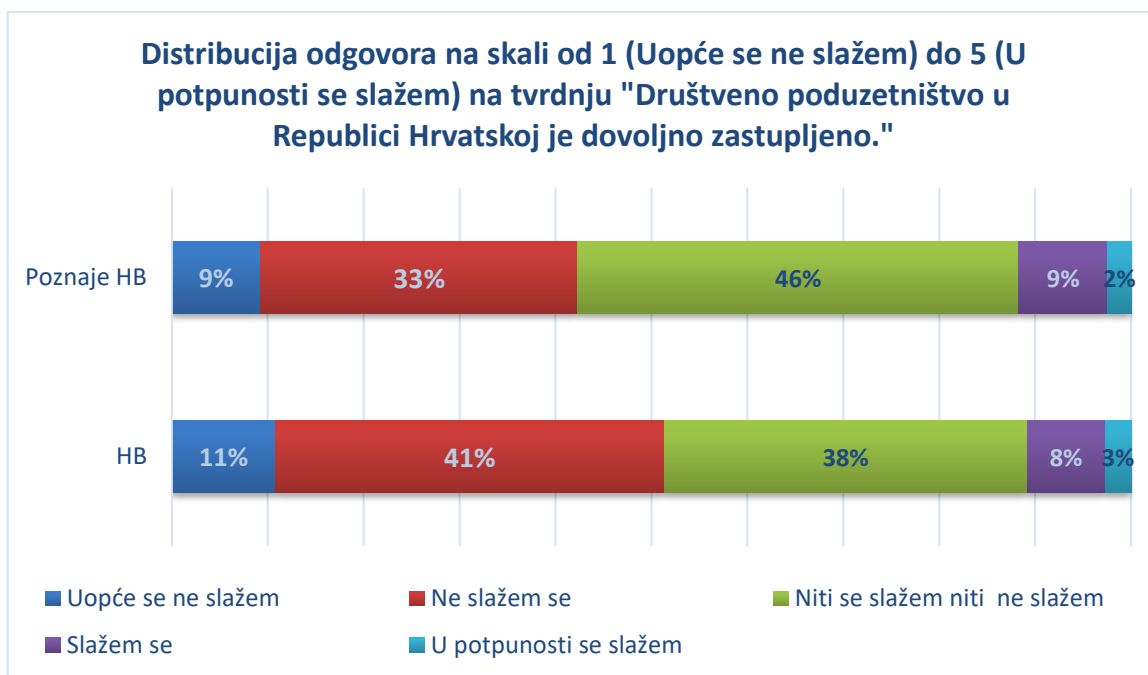

(Ukupan broj odgovora: 526.)

Na pitanje o tome jesu li upoznati s pojmom društvenog poduzetnika, 46% ispitanika koji su hrvatski branitelji je odgovorilo sa Da, dok je taj postotak za pojedince koji poznaju HB jednak 43%.

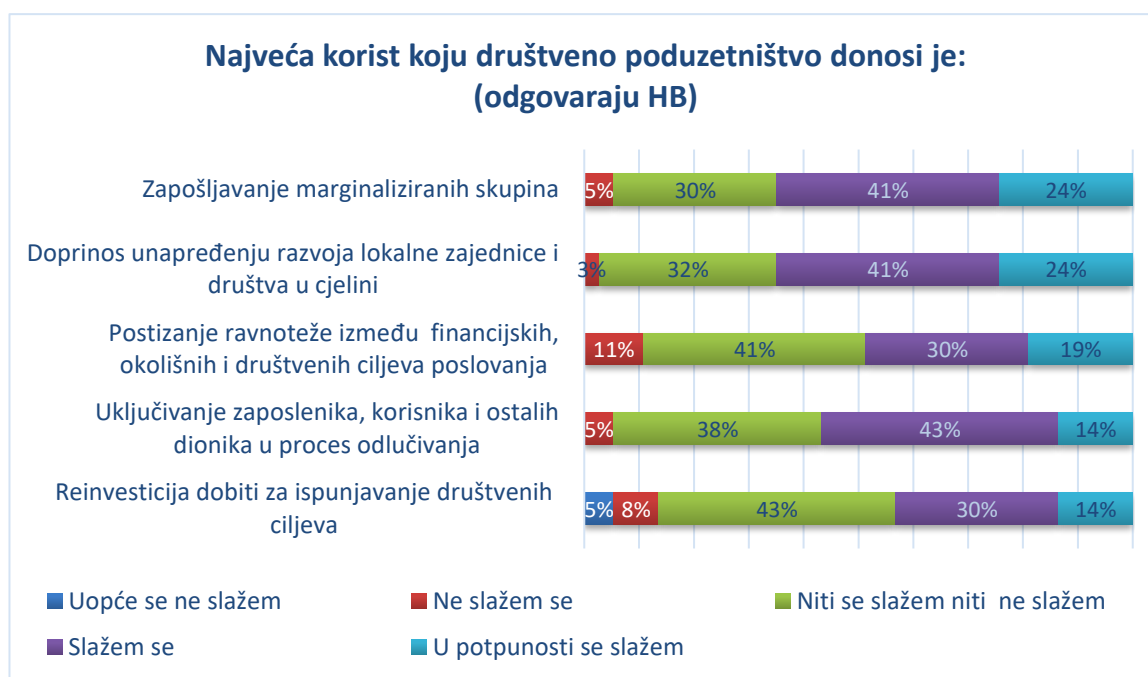

Najveći broj ispitanika koji su HB se ne slaže (odgovori „Uopće se ne slažem“ i „Ne slažem se“) da je društveno poduzetništvo u RH dovoljno zastupljeno (52%), dok je taj postotak za pojedince koji poznaju HB jednak 42%.

Najizraženiji stav (odgovor „U potpunosti se slažem“) ispitanici hrvatski branitelji imaju kod sljedećih koristi društvenog poduzetništva: zapošljavanje marginaliziranih skupina te doprinos unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.

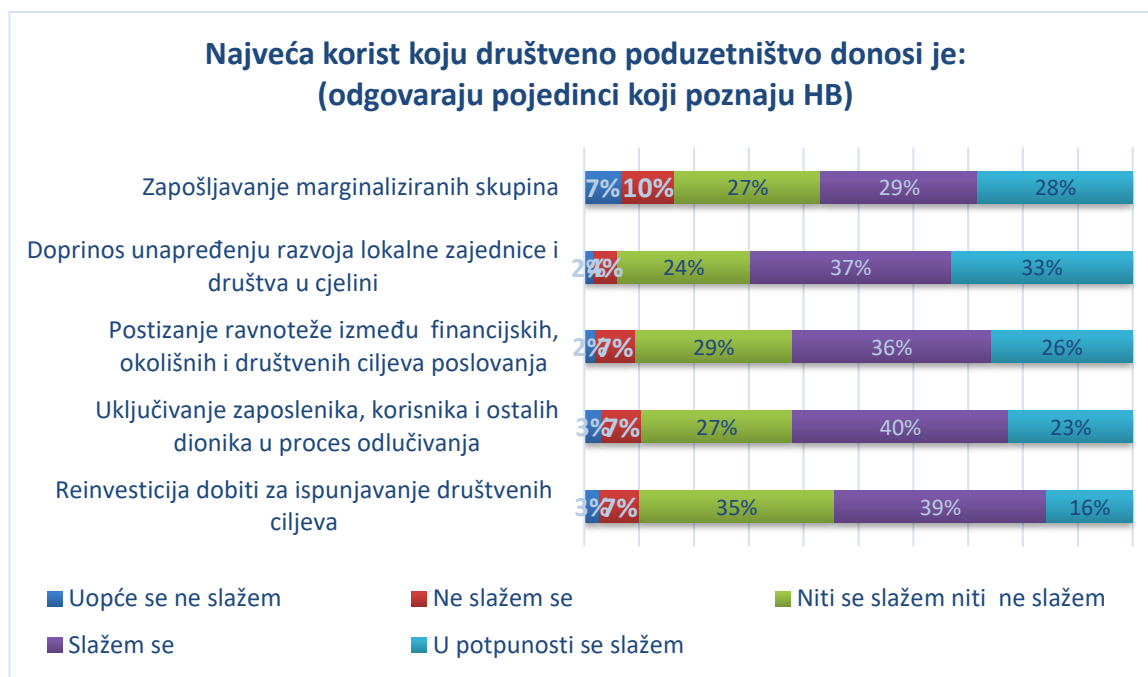
U najmanjoj mjeri, ispitanici HB kao korist društvenog poduzetništva prepoznaju reinvesticiju dobiti za ispunjavanje društvenih ciljeva.

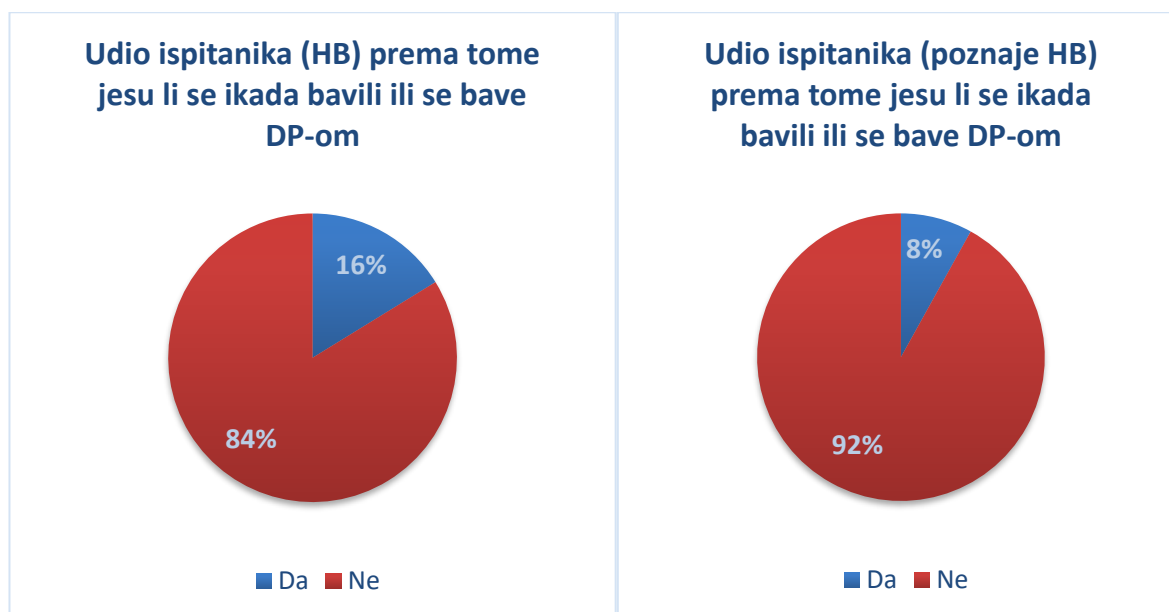
Ispitanici koji poznaju hrvatske branitelje su sa 33% odgovorili sa „U potpunosti se slažem“ da je najveća korist društvenog poduzetništva doprinos unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.

Slično kao ispitanici HB, i ispitanici koji poznaju HB najmanje smatraju reinvesticiju dobiti za

ispunjavanje društvenih ciljeva kao korist društvenog poduzetništva.

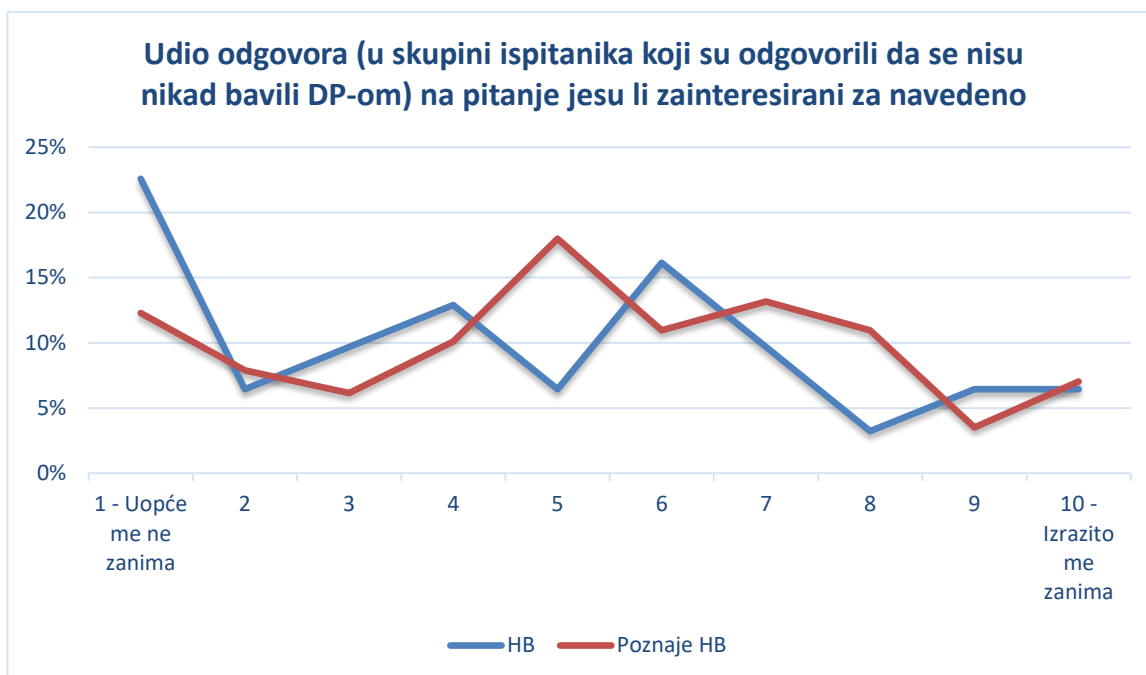

84% ispitanika koji su HB je izjavilo kako se nikad nije bavilo društvenim poduzetništvom (dalje u tekstu: DP), a kod ispitanika koji poznaju HB, udio takvih odgovora je 92%.

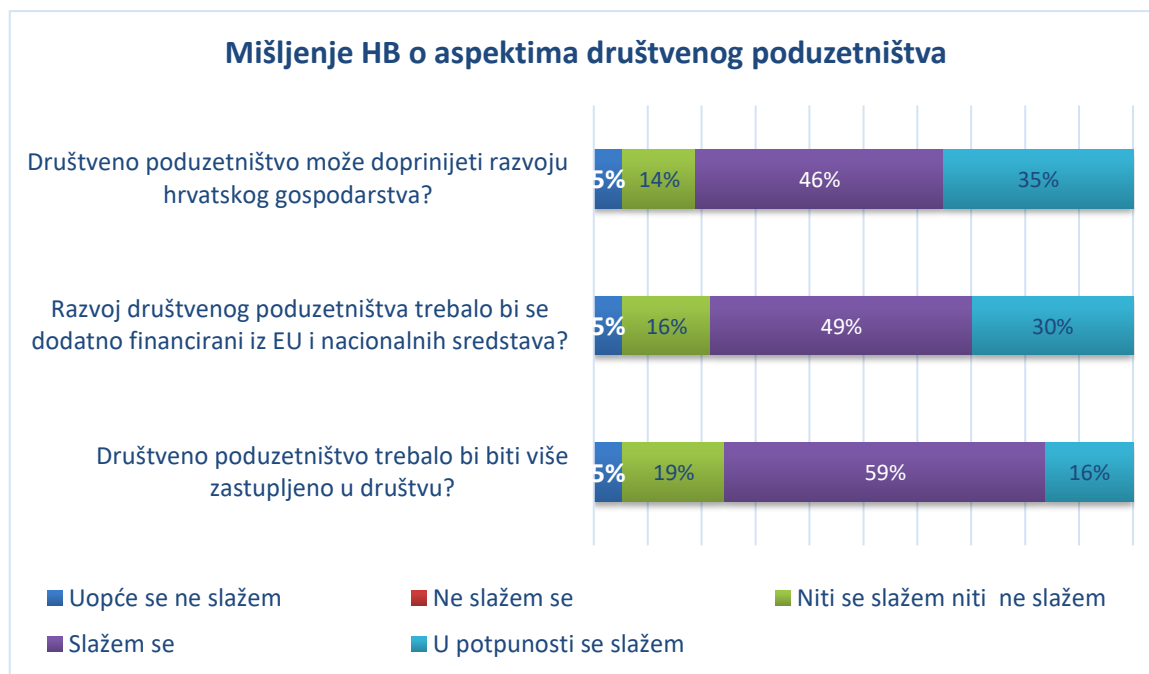

Ispitanici koji su HB imaju izraženije stavove što se da zaključiti s visokim postotkom odgovora za „Uopće me ne zanima“ te vrlo malo prosječnog odgovora 5 (točno između „Uopće me ne zanima“ i „Izrazito me zanima“).

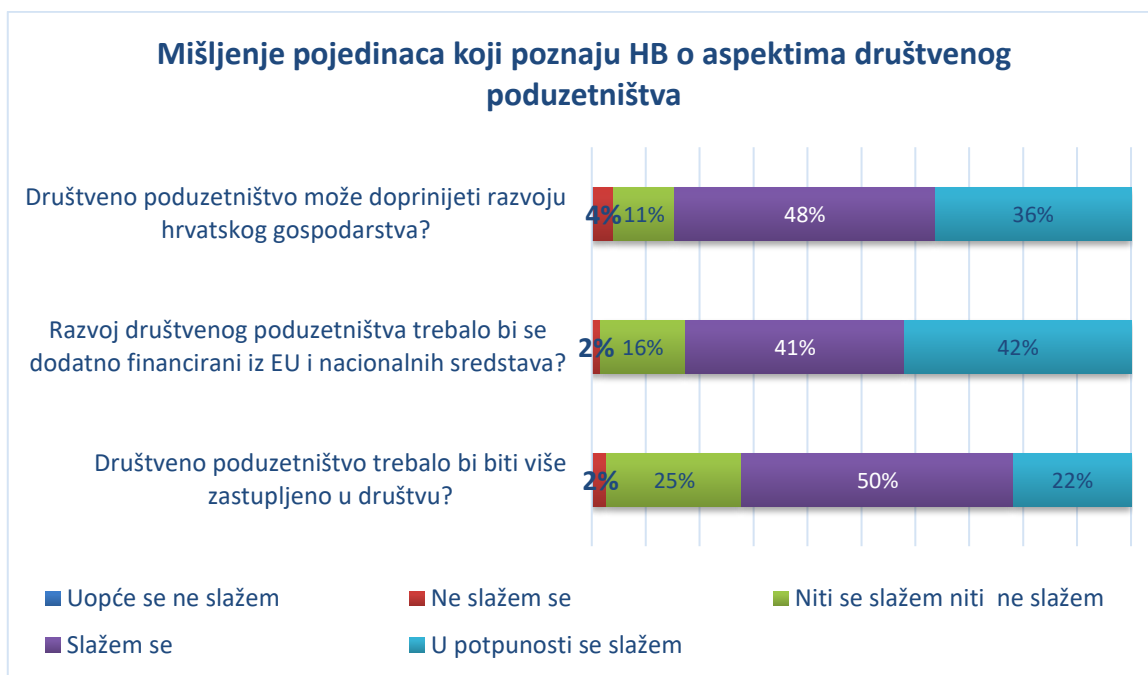
Najveći interes (odgovori 9 i 10) ima 12% HB ispitanika i 11% ispitanika koji poznaju HB.

81% ispitanika koji su HB smatra kako DP može doprinijeti razvoju hrvatskog gospodarstva (odgovori „U potpunosti se slažem“ i „Slažem se“), a 76% da bi DP trebalo biti više zastupljeno u društvu.

84% ispitanika koji poznaju HB smatra kako DP može doprinijeti razvoju hrvatskog gospodarstva (odgovori „U potpunosti se slažem“ i „Slažem se“), a 72% da bi DP trebalo biti više zastupljeno u društvu.

U nastavku je prikazana razina slaganja hrvatskih branitelja i pojedinaca koji poznaju HB s tvrdnjama koja opisuju društvene poduzetnike. Prevaga u odgovorima je većinom na slaganju uz navedene tvrdnje, a najveći udio neslaganja (odgovori „Uopće se ne slažem“ i „Ne slažem se“) kod obje promatrane skupine je u odnosu na tvrdnju: *Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti ne može biti isključivi osnivač društvenog poduzetnika.*

HB	1 - Uopće se ne slažem	2	3	4	5 - U potpunosti se slažem
1. Društveni poduzetnik ostvaruje ravnotežu društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva poslovanja.	8%	5%	35%	35%	16%
2. Društveni poduzetnik obavlja djelatnost proizvodnje i prometa roba, pružanja usluga ili obavlja umjetničku djelatnost kojom se ostvaruje prihod na tržištu, te koja ima povoljan utjecaj na okoliš, doprinosi unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.	3%	5%	24%	43%	24%
3. Društveni poduzetnik stvara novu vrijednost i osigurava financijsku održivost na način da u trogodišnjem razdoblju poslovanja najmanje 25% godišnjeg prihoda planira ostvariti ili ostvaruje obavljanjem svoje poduzetničke djelatnosti.	5%	11%	35%	30%	19%
4. Društveni poduzetnik najmanje 75% godišnje dobiti, odnosno višak prihoda ostvaren obavljanjem svoje djelatnosti, ulaže u ostvarivanje i razvoj ciljeva poslovanja, odnosno djelovanja.	5%	11%	32%	35%	16%
5. Društvenog poduzetnika odlikuje dobrovoljno i otvoreno članstvo te autonomija poslovanja, odnosno djelovanja.	5%	8%	22%	41%	24%
6. Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti ne može biti isključivi osnivač društvenog poduzetnika.	8%	14%	24%	24%	30%
7. Društvenog poduzetnika odlikuju demokratski način odlučivanja (uključenost dionika u transparentno i odgovorno upravljanje), odnosno odlučivanje nije isključivo vezano uz vlasničke udjele ili članske uloge već obuhvaća ključne dionike: radnike, članove, korisnike ili potrošače te suradničke organizacije.	11%	5%	22%	38%	24%
8. Društveni poduzetnik prati i vrednuje svoje društvene, ekonomske i okolišne učinke i utjecaj te rezultate vrednovanja koristi u planiranju svog daljnjeg poslovanja i vodi računa o njihovu poboljšanju.	5%	5%	16%	43%	30%
9. Društveni poduzetnik u slučaju kada prestaje obavljati djelatnost, svojim općim aktima ima definiranu obvezu svoju preostalu imovinu, nakon pokrića obveza prema vjerovnicima i pokrića gubitka iz prethodnog razdoblja, prenijeti u vlasništvo drugog društvenog poduzetnika s istim ili sličnim ciljevima poslovanja, ili u vlasništvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja će ju upotrijebiti za razvoj društvenog poduzetništva.	5%	8%	24%	32%	30%

Poznaje HB	1 - Uopće se ne slažem	2	3	4	5 - U potpunosti se slažem
1. Društveni poduzetnik ostvaruje ravnotežu društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva poslovanja.	3%	6%	23%	40%	28%
2. Društveni poduzetnik obavlja djelatnost proizvodnje i prometa roba, pružanja usluga ili obavlja umjetničku djelatnost kojom se ostvaruje prihod na tržištu, te koja ima povoljan utjecaj na okoliš, doprinosi unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.	1%	5%	25%	40%	29%
3. Društveni poduzetnik stvara novu vrijednost i osigurava financijsku održivost na način da u trogodišnjem razdoblju poslovanja najmanje 25% godišnjeg prihoda planira ostvariti ili ostvaruje obavljanjem svoje poduzetničke djelatnosti.	1%	6%	41%	34%	18%
4. Društveni poduzetnik najmanje 75% godišnje dobiti, odnosno višak prihoda ostvaren obavljanjem svoje djelatnosti, ulaže u ostvarivanje i razvoj ciljeva poslovanja, odnosno djelovanja.	2%	6%	35%	36%	21%
5. Društvenog poduzetnika odlikuje dobrovoljno i otvoreno članstvo te autonomija poslovanja, odnosno djelovanja.	3%	7%	27%	38%	25%
6. Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti ne može biti isključivi osnivač društvenog poduzetnika.	2%	10%	35%	34%	19%
7. Društvenog poduzetnika odlikuju demokratski način odlučivanja (uključenost dionika u transparentno i odgovorno upravljanje), odnosno odlučivanje nije isključivo vezano uz vlasničke udjele ili članske uloge već obuhvaća ključne dionike: radnike, članove, korisnike ili potrošače te suradničke organizacije.	2%	6%	29%	36%	27%
8. Društveni poduzetnik prati i vrednuje svoje društvene, ekonomske i okolišne učinke i utjecaj te rezultate vrednovanja koristi u planiranju svog daljnjeg poslovanja i vodi računa o njihovu poboljšanju.	0%	5%	20%	39%	36%
9. Društveni poduzetnik u slučaju kada prestaje obavljati djelatnost, svojim općim aktima ima definiranu obvezu svoju preostalu imovinu, nakon pokrivanja obveza prema vjerovnicima i pokrivanja gubitka iz prethodnog razdoblja, prenijeti u vlasništvo drugog društvenog poduzetnika s istim ili sličnim ciljevima poslovanja, ili u vlasništvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja će ju upotrijebiti za razvoj društvenog poduzetništva.	2%	8%	32%	31%	27%

Ispitanicima je postavljeno pitanje mogu li navesti najmanje jednu udrugu / zadrugu / trgovačko poduzeće koje radi po društveno-poduzetničkim principima pri čemu je prikupljen niz raznolikih odgovora koji su evidentirani u nastavku:

ACT	Klaster Lika Destination	Strabag
AGRO KLASTER	Konzum	ŠADE
Braniteljska zadruga Jasle	Kraš	Udruga Anđeli Split
Braniteljska zadruga Planina	KŠR Gorovo	UDRUGA DOMOVINSKIH BRANITELJA
BUBA BAR D.O.O.	LERGIS VK	Udruga Imotsko srce
Cromaris	Naš Hajduk	Udruga invalida Križevci
DM	NESST	Udruga Maestral
Društvo prijatelja Hajduka	Pliva	Udruga MOST
Dukat	Podravka	Udruga MS VŽ Županije
Ericsson Nikola Tesla	Poljolika	Udruga Srce Split
Franak	Poljoprivredna zadruga cvetec	UDRUGE INVISIBLE ZAGREB
GRAD EXPORT	Proizvodno trgovačka zadruga "Martes" Đurđevac	UNICEF
HIDROCIBALAE D.O.O.	Proizvođači eko ambalaže	Urban Oasis
Humana Nova	Prospero	URIHO
Imotsko srce	Regoč	Vindija
Invisible Zagreb	RODA	ZEZ
JGL	Slap	Zraka sunca Voća Donja
John Lewis Partnership	Stambena zadruga Split	

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj ove analize isključiva je odgovornost Zbor udruuga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP).

Društveno poduzetništvo - poslovanje temeljeno na načelima društvene, okolišne i ekonomske održivosti, kod kojeg se stvorena dobit/višk prihoda u cijelosti ili većim dijelom ulaže za dobrobit zajednice (*Strategija razvoja društvenog poduzetništva 2015. – 2020. godine*).

1. Spol: 1. Muški 2. Ženski

2. Dob:

- 1) 18-29
- 2) 30-40
- 3) 41-50
- 4) 51-60
- 5) 61-70
- 6) 71-80
- 7) 80+

3. U kojoj županiji je Vaše mjesto prebivališta?

- 1) Varaždinska županija
- 2) Vukovarsko-srijemska županija
- 3) Grad Zagreb
- 4) Ličko-senjska županija
- 5) Zadarska županija
- 6) Splitsko-dalmatinska županija
- 7) Ostalo: _____

4. Molimo Vas da zaokružite svoj najviši postignuti stupanj obrazovanja.

1. Osnovna škola ili manje
2. Dvogodišnja ili trogodišnja srednja škola (KV ili VKV)
3. Četverogodišnja srednja škola
4. Viša škola/preddiplomski studij
5. Visoka škola/diplomski studij
6. Doktorat

5. Koji je Vaš trenutni status zaposlenja?

1. Student
2. Stalno zaposlen/a
3. Privremeno zaposlen/a
4. Nezaposlen/a
5. Umirovljenik/umirovljenica bez trenutne radne aktivnosti
6. Umirovljenik/umirovljenica uz povremene poslove
7. Ostalo _____

6. Imate li status hrvatskog branitelja?

1. DA 2. NE

7. Ako imate, koliko dugo ste sudjelovali u Domovinskom ratu?

1. Ne znam 2. Do 6 mjeseci 3. 6 - 12 mjeseci 4. 1 - 2 godine
5. 2 - 3 godine 6. 3 - 4 godine 7. 4 - 5 godina 8. Više od 5 god

8. Poznajete li nekoga tko ima status hrvatskog branitelja?

1. DA 2. NE

9. Ako da, u kakvom ste odnosu vi i osobe sa statusom hrvatskog branitelja koje poznajete? Ta osoba Vam je: (moguće zaokružiti više odgovora)

- 1) član uže obitelji (otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga)
- 2) član šire obitelji (stric/strina, tetka/tetak, ujak/ujna, bratić/sestrična, baka/djed, unuk/unuka i ostali rođaci)
- 3) prijatelj
- 4) poznanik
- 5) Ostalo: _____

ISTRAŽIVANJU O UPUĆENOSTI HRVATSKIH BRANITELJA U DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO

10. Jeste li upoznati s pojmom društvenog poduzetnika?

1. DA 2. NE

11. Ako je odgovor DA, možete li navesti najmanje jednu udruhu /zadrugu / trgovačko poduzeće koje radi po društveno-poduzetničkim principima?

12. Društveno poduzetništvo u Republici Hrvatskoj je dovoljno zastupljeno?

Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem
1	2	3	4	5

13. Najveća korist koju društveno poduzetništvo donosi je:

	<i>Uopće se ne slažem</i>	<i>Uglavnom se ne slažem</i>	<i>Niti se slažem niti se ne slažem</i>	<i>Uglavnom se slažem</i>	<i>U potpunosti se slažem</i>
Reinvesticija dobiti za ispunjavanje društvenih ciljeva	1	2	3	4	5
Uključivanje zaposlenika, korisnika i ostalih dionika u proces odlučivanja	1	2	3	4	5
Postizanje ravnoteže između financijskih, okolišnih i društvenih ciljeva poslovanja	1	2	3	4	5
Doprinos unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini	1	2	3	4	5
Zapošljavanje marginaliziranih skupina	1	2	3	4	5

14. Jeste li se ikad bavili ili se bavite društvenim poduzetništvom?

1. DA 2. NE

15. Ako je odgovor na prethodno pitanje NE, jeste li zainteresirani aktivno se baviti društvenim poduzetništvom u budućnosti?

Uopće me ne zanima								Izrazito me zanima	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

16. Društveno poduzetništvo trebalo bi biti više zastupljeno u društvu?

Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem
1	2	3	4	5

17. Razvoj društvenog poduzetništva trebalo bi se dodatno financirati iz EU i nacionalnih

sredstava?

Uopće se ne slažem 1	Ne slažem se 2	Niti se slažem niti ne slažem 3	Slažem se 4	U potpunosti se slažem 5
-------------------------	-------------------	------------------------------------	----------------	-----------------------------

18. Društveno poduzetništvo može doprinijeti razvoju hrvatskog gospodarstva?

Uopće se ne slažem 1	Ne slažem se 2	Niti se slažem niti ne slažem 3	Slažem se 4	U potpunosti se slažem 5
-------------------------	-------------------	------------------------------------	----------------	-----------------------------

19. Molimo Vas da pažljivo pročitate sljedeće tvrdnje koje izražavaju različita mišljenja o kriterijima prepoznavanja društvenog poduzetnika. Uz svaku tvrdnju navedena je ljestvica s pet stupnjeva na kojoj trebate označiti koliko se Vi osobno slažete s pojedinom tvrdnjom na način da zaokružite samo jedan od pet predloženih brojeva koji najbolje odražava Vaše mišljenje o kriterijima prepoznavanja društvenog poduzetnika (od 1 – uopće se ne slažem, do 5 – u potpunosti se slažem). Nema dobrih ili loših, točnih ili netočnih odgovora. Važno nam je dobiti podatak o Vašem osobnom mišljenju o kriterijima prepoznavanja društvenog poduzetnika stoga Vas molimo da budete iskreni prilikom odgovaranja.

1. Društveni poduzetnik ostvaruje ravnotežu društvenih, okolišnih i ekonomskih ciljeva poslovanja.	1	2	3	4	5
2. Društveni poduzetnik obavlja djelatnost proizvodnje i prometa roba, pružanja usluga ili obavlja umjetničku djelatnost kojom se ostvaruje prihod na tržištu, te koja ima povoljan utjecaj na okoliš, doprinosi unapređenju razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini.	1	2	3	4	5
3. Društveni poduzetnik stvara novu vrijednost i osigurava financijsku održivost na način da u trogodišnjem razdoblju poslovanja najmanje 25% godišnjeg prihoda planira ostvariti ili ostvaruje obavljanjem svoje poduzetničke djelatnosti.	1	2	3	4	5
4. Društveni poduzetnik najmanje 75% godišnje dobiti, odnosno višak prihoda ostvaren obavljanjem svoje djelatnosti, ulaže u ostvarivanje i razvoj ciljeva poslovanja, odnosno djelovanja.	1	2	3	4	5
5. Društvenog poduzetnika odlikuje dobrovoljno i otvoreno članstvo te autonomija poslovanja, odnosno djelovanja.	1	2	3	4	5
6. Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo javne vlasti ne može biti isključivi osnivač društvenog poduzetnika.	1	2	3	4	5

7. Društvenog poduzetnika odlikuju demokratski način odlučivanja (uključenost dionika u transparentno i odgovorno upravljanje), odnosno odlučivanje nije isključivo vezano uz vlasničke udjele ili članske uloge već obuhvaća ključne dionike: radnike, članove, korisnike ili potrošače te suradničke organizacije.	1	2	3	4	5
8. Društveni poduzetnik prati i vrednuje svoje društvene, ekonomske i okolišne učinke i utjecaj te rezultate vrednovanja koristi u planiranju svog daljnjeg poslovanja i vodi računa o njihovom poboljšanju.	1	2	3	4	5
9. Društveni poduzetnik u slučaju kada prestaje obavljati djelatnost, svojim općim aktima ima definiranu obvezu svoju preostalu imovinu, nakon pokrića obveza prema vjerovnicima i pokrića gubitka iz prethodnog razdoblja, prenijeti u vlasništvo drugog društvenog poduzetnika s istim ili sličnim ciljevima poslovanja, ili u vlasništvo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja će ju upotrijebiti za razvoj društvenog poduzetništva.	1	2	3	4	5